

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΟΜΠΕΛ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Σήμερα ανακοινώνεται η μεγάλη διάκριση και, όπως κάθε χρόνο, η ονοματολογία έχει ανάψει, όπως και τα ανάλογα στοιχήματα. Φέτος ακούγεται πολύ το όνομα του Ιάπωνα συγγραφέα, ωστόσο σπάνια τα στοιχήματα πλησιάζουν την τελική επιλογή της Σουηδικής Ακαδημίας

Όλα τα λεφτά στον Μουρακάμι, αλλά...

ΛΡΕΤΟΡΙΑΣ ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΙΜΠΙΑΣΗ

Γίνες ώρες πριν από την επίσημη ανακοίνωση της απονομής του Νομπέλ Λογοτεχνίας, τα στοιχήματα πάνε κι έρχονται. Θα είναι ο Ιάπωνας Χαρούκι Μουρακάμι; Τον δίνουν με πιθανότητες 5 προς 2 πρώτο στη λίστα των πιο πιθανών. Αλλά ως τώρα δεν έχει τύχει ποτέ να ο πόρτι ο συγγραφέας που προτιμούν οι στοιχηματζήδες. Σε σπάνιες περιπτώσεις, όπου με κάποιον τρόπο υπάρχει διαρροή, ένα όνομα αρχίζει να ανεβαίνει τις τελευταίες ώρες και από τον πάτο της λίστας να πηγαίνει, λ.χ., στους πρώτους δέκα. Αλλά σπάνια πέφτουν μέσα.

Ποιοι δεν το πήραν

Η Σουηδική Ακαδημία δεν επέδειξε πάντα το απαιτούμενο ρεφλέξ ώστε να βραβεύσει μεγάλους συγγραφείς πριν πεθάνουν. Στις πιο γνωστές αποτυχίες από τους βραβευμένους συγκαταλέγονται οι Μπόρχες (φωτογραφία), Τζόις, Προυστ, Κάφκα, Τσέχοφ, Κασαντζάκης, μεγάλοι θεατρικοί συγγραφείς όπως οι Στρίντμπεργκ, Μίρεκχ, Άνουλφ, Ουίλιαμς.

Η περσιινή επιλογή, ο Κινέζος Μο Γιαν, υπήρξε στις λίστες των στοιχημάτων, αλλά μακριά από τις πρώτες θέσεις. Παλιότερα, το 2003, είχε πράγματι βρεθεί στις πρώτες θέσεις ο Τζ. Μ. Κούτσι που τελικά πήρε το βραβείο. Αλλά υπάρχουν και αρκετές περιπτώσεις που η Σουηδική Ακαδημία έπασσε στον ύπνο όλα τα γραφεία στοιχημάτων με πραγματικά απροσδόκητες επιλογές.

Πέρσι, λ.χ., οι υπερίσθινοι τον εν λόγω γραφείων προβόισαν τα μαλλιά τους όταν άρχισε πόλεις κόσμος να νονάρε στον Κενιάτι Νγκούχι Γουά Τόγκ'ο και φοβήθηκαν ότι, αν πράγματι έβγαυε εκείνος, θα... χρεοκοπούσαν. Ευτυχώς γι' αυτούς και δυστυχώς για τον ίδιο τον κενιάτι συγγραφέα το Νομπέλ δεν πήγε στην Αφρική - άλλωστε ελάχιστες φορές έχει πδει εκεί - αλλά ο Τόγκ'ο μπήκε φέτος από την αρχή στα στοιχήματα και χθες παιζόταν με πιθανότητες 12/1. Ο 75χρονος συγγραφέας είναι αντικαθεστωτικός στη χώρα του και ένας παθιασμένος υπερασπιστής των αφρικανικών γλωσσών.

Φέτος, πάντως, όλοι στοιχηματίζουν Μουρακάμι, τον ιδιαίτερο αυτόν συγγραφέα των μεγάλων αφηγήσεων, που ακουμπά ταυτόχρονα στη μεγάλη λογοτεχνία και σε μία ποτ

κουλτούρα, αλλά στην πραγματικότητα πολύ σπάνια επιλέγεται για δύο συνεχόμενες χρονιές η ίδια γεωγραφική περιοχή του κόσμου. Στη δεύτερη θέση, με 4/1, είχε χθες σκαρφώσει η Άλις Μάνρο, η σπουδαία στιλίστρια του διηγήματος, που μαζί με μία ακόμη καλή συγγραφέα που συχνά-ποικνά βλέπει το όνομά της στους «νομπελίστιμους», τη Μάργκκερετ Άτγουντ, εκπροσωπούν μια χώρα - τον Καναδά - που δεν έχει ποτέ τιμηθεί με αυτή τη διάκριση.

«ΑΙΘΝΙΟΣ» ΡΟΘ. Μία άλλη συγγραφέας που έχει διακριθεί - και - στο διήγημα, η Τζόις Κάρολ Ουίτ, γίνεται και φέτος στην πρώτη δεκάδα των υποψηφίων: χθες οι πιθανότητες της ήταν 8/1, σύμφωνα πάντα με το πώς στοιχηματίζουν όσοι παίρνουν μέρος στον τζόγο αυτόν, ο οποίος βέβαια καμία σχέση δεν έχει με λογοτεχνία. Ισως μάλιστα να στοιχηματίζουν λιγότερο, τόσο στην Ουίτ, όσο και στον αιώνιο πια υποψήφιο Φίλιπ Ροθ (16/1), αν έφερναν στη μνήμη τους μια προ ετών διάδοση του Χόρως Εγκνάλ, μόνιμου γρεμματία της κριτικής επιτροπής του Νομπέλ Λογοτεχνίας.

Ο Εγκνάλ είχε πει στο Ασοσιέιτεντ Πρες, προκαλώντας σφοδρές αντιδράσεις στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, ότι οι εκδότες στις ΗΠΑ «δεν μεταφράζουν ξένη λογοτεχνία αρκετά» με αποτέλεσμα «η αμερικανική λογοτεχνία να είναι απομονωμένη και εσωστρεφής», «να υπάρχει άγνοια» και οι Αμερικανοί «να μη συμμετέχουν πραγματικά στον μεγάλο διάλογο της λογοτεχνίας». Και για όσους δεν είχαν καταλάβει, πρόσθεσε: «Οι αμερικανοί συγγραφείς είναι πολύ ευαίσθητοι σε μόνες της δικής τους μαζικής κουλτούρας. Φυσικά υπάρχει ισχυρή λογοτεχνία σε όλες τις μεγάλες κουλτούρες, αλλά δεν μπορείς να μην παραδεχθείς ότι η Ευρώπη είναι κόρμη το κέντρο του λογοτεχνικού κόσμου».

Χαρούκι Μουρακάμι

Ο 64χρονος Ιάπωνας συγγραφέας, μεταφρασμένος σε 40 γλώσσες, θεωρείται από τους μισοκωμικούς το πρώτο φαβορί για το φετινό Νομπέλ.

Φίλιπ Ροθ

Ο αμερικανός συγγραφέας είναι στα μεγάλα φαβορί τα τελευταία χρόνια, αλλά η Ακαδημία φαίνεται να αποφεύγει τις ΗΠΑ ασαφώς.

ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΙ «ΥΠΟΠΤΟΙ»

Σβεtlάνα Αλεξiεβιτς
Η συγγραφέας του βιβλίου «Φωνές του Τσερνόμπιλ», τρίτη στη λίστα, είναι από τη Λευκορωσία, χώρα που υπέφερε πολύ από το πυρηνικό ατύχημα

Μιχαήλ Ντάλαν
Ευκνά παίζει το δνόμά του τα τελευταία χρόνια ως μια διαφορετική επιλογή - έκπληξη εκτός νόμου. Οι πθωσότερες όμως είναι μηδαμινές

Βασίλης Αλεξάκης
Είναι ο μοναδικός Έλληνας συγγραφέας που τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται στις λίστες των στοιχημάτων, έστω και στις χαμηλές θέσεις

Άλις Μάνρο
Ο Καναδάς δεν έχει πάρει ποτέ Νομπέλ. Η Μάνρο, από τους καλύτερους διηγηματογράφους στον κόσμο, μπορεί να είναι το πρώτο του

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ που απονεμήθηκε βραβείο Νομπέλ σε αμερικανό λογοτέχνη ήταν το 1993 με την Τόνι Μόρισον, στην προ Εγκνάλ εποχή. Και συνολικά οι αμερικανοί νομπελίστες είναι οκτώ - ανάμεσά τους οι Ευγένιος Ο'Νιλ (1936), Ουίλιαμ Φόκνερ (1949), Έρνεστ Χέμινγουει (1954), Τζον Στάνμπεκ (1962) και ο γεννημένος στον Καναδά αλλά μεγαλωμένος στο Σικάγο Σολ Μπέλου (1976).

Για να ξαναγυρίσουμε στις φτηνές προγνώσεις, που συμπλέουν κατά τα άλλα με την προτίμηση του γραμματέα της κριτικής επιτροπής των Νομπέλ Λογοτεχνίας Χόρας Εγκνάλ στον ευρωπαϊκό χώρο, η τρίτη επιλογή των στοιχημάτων όπως και η τέταρτη αλλά και η έκτη αφορούν σε πρόσωπα - έκπληξη. Με 6/1 δίνεται τρίτη μια Λευκορωσία, η Σβεtlάνα Αλεξiεβιτς, συγγραφέας του μυθιστορήματος «Φωνές του Τσερνόμπιλ», ενώ στην αμέσως επόμενη θέση, μαζί με την Ουστε, δίνεται με 8/1 ο Ούγγρος Πέτερ Νάντας. Ο Νάντας αφέρωσε δεκαοκτώ χρόνια από τη ζωή του για να γράψει το μυθιστορημα «Παράλληλες ιστορίες», που έχει σε κεντρικό πρόσωπο την πύση του Τείχους του Βερολίνου. Αν κάποιος έχει κάνει κόρσρα ανάδου τις τελευταίες ημέρες, αυτός είναι ο νορβηγός θεατρικός συγγραφέας Γιον Φόσε, που από το 100/1 ανέβηκε στο 9/1 και στην έκτη θέση των στοιχηματικών προτιμήσεων του κοινού. Ακολουθεί ένας Κορεάτης, ο Κο Ουν (με 10/1), και αμέσως μετά με 12/1 ακολουθούν η αλγερινή πεζογράφος Άσια Τζεμπάρ (καμία γυναικία από τον αραβικό κόσμο δεν έχει πάρει Νομπέλ Λογοτεχνίας μέχρι σήμερα), ο Κενυάτης Νγκόγκι Γουά Τζόγκ'ο και ο Αμερικανός Τόρας Πίντσον.

Ακολουθούν γνωματεί «όπιοποι» για μελλοντικό Νομπέλ, όπως ο σύρος ποιητής Άδωνις, ο Φίλιπ Ροθ, ο Ισραηλινός Άμος Οζ, ο Τσεχογάλλος Μίλαν Κούντερα, ο Ιταλός Ουμπέρτο Εκο και πολλοί άλλοι. Στις τελευταίες θέσεις της λίστας και ένας Έλληνας, ο πεζογράφος Βασίλης Αλεξάκης.

Σε γενικές γραμμές, πάντως, δεν υπάρχουν διαφορές από τη Σουηδικά Ακαδημία. Από μια λίστα διακόσιων περίπου συγγραφέων επιλέγεται μια μικρή λίστα πέντε υποψηφιοτήτων, τις οποίες όμως δεν θα τις μάθουμε, όπως δεν θα μάθουμε και τα πρακτικά των συζητήσεων πριν να περάσουν πενήντα χρόνια!